

hanc dotem die kal. novembbris, quod est Omnim Sanctorum festivitas, anno VI. regnante serenissimo augusto Ludovico imperatore. Sisebutus episcopus, qui hanc dotem fece, et testibus tradidi ad roborandum. Suniefredus comes Dotilla archipresbyter, &c.

NOTA.

El obispo de Urjél Sisebuto dice que hace la demarcacion de su obispado, y consagracion de la catedral restaurada en tiempo de Carlos magno, en virtud de órden del emperador y rey de Francia Luis el Pio, y del conde Sunifredo, que era el que por S. M. I. y R. mandaba en el pais.

Núm. 11.

Dismembracion de varios territorios del obispado de Lugo para el de Oviedo, y union de los de Braga y Orense al de Lugo por el rey Alonso segundo en 27 de marzo de 832 con motivo de la despoblacion de las ciudades de Braga y Orense, y de haber creado el dicho rey el obispado de Oviedo en lugar y con los pueblos del antiguo de Britonia; y manifiesta el rey su voluntad de que Lugo sea metrópoli de Galicia, como lo habia sido ántes de la irrupcion de los moros.

Archivo de Lugo y Esp. sag. tom. XL. Apénd. XV.

Ln Dei omnipotentis nomine Patris ingeniti, Filii unigeniti, ac Spiritus almi. Clementi pietate, ac perpetuae benignitatis munere vegetatus, seu sanctorum omnium auxilio fretus, Dei videlicet, matris almae Mariae munimine protectus. Ego servus omnium servorum Dei Adefonsus rex, Froylani regis filius, postquam auxiliante Deo, regni totius Galleciae seu Hispaniae suscepit culmen, quod fraude Maurregati calida amiseram, et post ejus interitum cum jubante Deo, ademptus regni gubernacula fuisse, firmiter omnium

obtinui munitiones, sicuti à victoriosissimo rege domino Adefonso, Petri Ducas filio, fuerant vendicatae, ac de saracenorū manibus eruptae per totius confinia Galleciae, seu Barduliense provincia. Has itaque cum obtinuisse provincias nutu Dei, ac sanctae semper virginis Mariae ope adjutus, cuius basilica ab antiquo constructa esse dinoscitur miro opere in *Lucensi civitate provincia Galleciae*, placuit animo meo, ut solium regni Oveto firmarem, et ibi ecclesiam construerem in honorem S. Salvatoris ab ipsius similitudinem ecclesiae S. Mariae Lucensis civitatis: et placuit mihi, ut principatum totius Galleciae ipsa Luco obtineret civitas, in qua ecclesia sancta Dei genitrix obtinuerat principatum ab antiquo ante ingressum saracenorum in Hispania tempore pacis. Hoc ergo protegente Deo, qui cuncta regit, et cuncta disponit, cum peragere studuisse, et ecclesiam S. Salvatoris Oveto studiose construerem, accidit, ut quidam rebellis fugiens ante faciem Abderrahamen regis ab Emerita civitate, nomine Mahamut, venire ad me, et pietate regia susceptus est à me, ut in eadem provincia Galleciae commoraretur. Sed ipse ut erat fraudulentus, et deceptor, etiam contra me rebellionem praeparat, sicut ante fecerat contra dominum suum: et colligens secum saracenorum multitudinem, eandem provinciam Galleciae depredare conatur, colligens se in Castrum quoddam, quod vocatum est ab antiquis Castrum S. Christinae, cuius rei evenitus cum ad me Oveto mandatum venisset, congregato exercitu, Galleciam properavi, ut de inimicis resisterem, et Christianas de manu saracenorum eriperem, Deo auxiliante. Veniens vero ad Lucensem urbem cum omni exercitu, et ibi me in ecclesia S. Mariae Deo orationibus commendans, altera die progressus sum ad pugnam: Castrum illud S. Christinae obsedi, in quo erat adunatio; et saracenorum cervices ad terram postravi, ac delevi ismaelitarum insidias, interfecto ipso principe. Peracta itaque pugna, cum Victoria Luco revertens, Deo, ejusque genitrici gratias referre studui, ac votum, quod promisseram reddere non distuli. Igitur ego

jam praefatus Adefonsus hac victoria potitus inimicisque superatis, benignam erga me cognoscens Salvatoris clementiam, et ejus genitricis Mariae cognoscens auxilium et omnium sanctorum precibus adjutus, cum ad eamdem Lucensem urbem reversus fuisse cum omni meo exercitu, Victoria de inimicis peracta, placuit mihi ex animo, *Deo inspirante*, ac omnibus magnatis visum est, tam nobilium personarum, quam etiam infimarum, ut ecclesiam S. Mariae seu urbem praefatam, quae sola integerrima remanserat à paganis non destruta murorum ambitu, quam etiam Adefonsus rex Petri Ducus filius, qui ex Recaredi regis gothorum stirpe descendit, similiter eamdem urbem populavit, ac de ismaelitarum tulit potestate. Huic ego jam supradictus Adefonsus ecclesiae S. Mariae, seu urbe Lucensi caeteras dono, et concedo civitates; Bracharam, scilicet, metropolitanam, et Auriensem urbem, quae omnino à paganis destructae esse videntur, sine populo, et muro, et non valeo eas reeuperare in pristino honore. Has itaque urbes seu sibi subditas provincias, cum ecclesiis S. Reginae, concedo Virginis Mariae Lucense sedi, ut pontificalem ab ipsa accipient ordinem, seu benedictionem qua ipsae caruerant, peccato impediente; et reddant debitum censum secundum directa canonum eidem ecclesiae, id est tertiam partem: *Haec nempe facio pro salute animarum omnium, auctoritate canonicali sedis apostolicae fretus, ut ecclesiae, aut sedes destructae à paganis, aut à persecutoribus auctoritate regali, seu pontificali ad alia tutiora transferant loca, ne christiani nominis decus evanesceret*: Ab ipsa vero Lucensi civitate, necessitate compulsa S. Salvatoris Ovetensi concedo ecclesiae, terras et provincias, quae ante erant subditae Lucensi ecclesiae, per cuncta saeculorum tempora: haec sunt autem nominatae provinciae, id est, Balvonica, Neyra, Flamoso, Sarria, Paranio, Froylani, Sabinianos, et Sardinaria, Aviancos, Asma, Camba et ecclesias de Dezon. Has itaque provincias, quae populatae sunt in diebus domini Adefonsi majoris et nostris, et quae fuerant subditae civitati Lucensi, sancto concedi-

mus Salvatori Ovetensis ecclesiae, ex parte ecclesias: non quidem omnes. Et quia longè positae sunt ab Ovetensi sede, ideo nobis visum est, et rectum ut benedictionem, et omnem episcopalem ordinem à sede recipiant Lucensi; dentque censum omnem ecclesiasticum sancto Salvatori, ex ipsis ecclesiis supra nominatis; non pene ex omnibus. Dantes et concedentes pro integratione Lucensi urbi pro istis ecclesiis praedictas civitates Bracaram et Auriensem cum suis provinciis et familiis, tali tenore scripturae firmitatis, ut si auxiliante Deo, post nos civitatis supradictae quae delectae esse videntur, à christianis fuerint possesae et proprium redirent decus, ut Lucensi ecclesiae suae, provinciae supra nominatae restituantur, et unicuique civitati similiter; quia dedecus est, quod nunc pro animarum salute necessitate compulsi facimus, ut post nos ecclesiae divaricatae inter se litigent. Ideo observata charitate praecipimus, ut unaquaeque ecclesia ad suam rovertatur veritatem: et ipsam sedem Ovetensem facimus eam, et confirmamus pro sede Britoniensi, quae ab ismaelitis est delecta, et inhabitabilis facta. Si quis verò ex progenie nostra venerit, aut extranea gens, potens, aut impotens, et hoc factum disrumpere conaverit, iram superni regis incurrat Dei omnipotentis, et regiae functioni quinquaginta auri talenta coactus persolvat, et à parte ipsius sedis, quod abstulerit vel temptare voluerit, reddat in duplo vel triplo: ipsoque anathematis maledictione percussus pereat in aeternum: et haec scriptura, quam in concilio edimus et deliveravimus permaneat in omni robore et perpetua firmitate. Facta series testamenti hujus die, quod erit VI kalend. aprilis, era DCCCLXX.—Adefonsus rex hunc testamentum quod fieri volui manu mea roboravi, Adalulfus episcopus. Deoderetus episcopus. Leolalius episcopus. Damundus diaconus. Aspadius diaconus. Hermeges diaconus, hic testis. Badosindus ubi praesens fui, Sisulfus praesbyter ubi praesens fui. Gergius praesbyter ubi praesens fui. Honericus praesbyter ubi praesens fui. Maternus praesbyter ubi praesens fui. Froyla praesbyter ubi praesens fui. Argeta

praesbyter ubi praesens fui. Ermarius ubi praesens fui. Ranemirus ubi praesens fui. Froyla ubi praesens fui. Mauregatus ubi praesens fui. Joannis ubi praesens fui. Selvanus ubi praesens fui. Wamba ubi praesens fui. Terdomundus diaconus ubi praesens fui. Terdonondus ubi praesens fui. Arias ubi praesens fui. Nandulfus ubi praesens fui. Gersenondus praesbyter ubi praesens fui, et notavit.

NOTA.

En esta escritura se contiene una cláusula que me parece añadida por el copiante del becerro de la iglesia de Lugo, de donde se sacó la copia que me sirve de original, y es aquella en que se dice: *Haec nempe facio pro salute animarum omnium, autoritate canonicali sedis apostolicae fretus, ut ecclesiae aut sedes destructae à paganis aut à persecutoribus, autoritate regali seu pontificali ad alia tutiora transferantur loca, ne christiani nominis decus evacuetur.*

Creo que en el original diría seguido: *Et reddant debitum censem secundum decreta canonum eidem ecclesiae. Id est, tertiam partem: ab ipsa verò Lucensi civitate necessitate compulsus sancti Salvatoris Oventensi concedo ecclesiae terras et provincias quae ante fuerant subditae Lucensi ecclesiae.*

Así estaba el sentido conforme al espíritu del siglo nono, y al de la escritura misma, cuando por el contrario con la cláusula interpuesta no confronta con la práctica de aquellos tiempos, ni aun con la del rey Alonso segundo, que obró por sí mismo en otras ocasiones sin citar concesión ni licencias del papa.

Los únicos con quienes el rey contó, se citan mas arriba en la escritura misma, y fueron los magnates de su corte, y la nobleza y plebe del país, añadiendo que lo hacia por inspiración de Dios.

El interpolador añadió la cláusula en el siglo duodécimo, lo mas temprano, y tal vez tuvo intervención el mismo

que finjío las cartas del papa Juan para insertarlas en las actas finjidas del supuesto concilio de Oviedo; con cuyo contenido tiene relaciones esta escritura.

Núm. 12.

Elevacion de la iglesia de Lugo á capital de la provincia eclesiástica de Galicia y Portugal por el rey Alonso segundo en 1º de enero de 841.

Archivo de Lugo y Esp. Sagr. tom. LX. Apénd. XVI.

Propitiante trino et uno Deo, Patre et Filio et Spiritu sancto, qui ex nihil cuncta condidit, qui etiam sua providentia inefabili divinitate hominum genus ad sui nominis laudem fieri voluit, eisque contulit propii arbitrii legem, ut quaeque essent animi salubria, sagaci perquirerent industria, quatenus nequaquam possent carere regni superni gaudia, in quo regno junctis angelicis coris laudarent perpetuum nomen mundi rectoris. Hac ego Adefonsus rex lege proprii arbitrii fultus, spirituque divino inflammatus auctoritate etiam evangelica eruditos, ubi nobis divina jubet auctoritas, thesauros adquirere in coelo, ubi aerugo, et tinea non demoliuntur, nec fures effodiunt. Ut ergo mihi peccatori haereditas ipsa paradisi, seu regio vivorum à Deo concedatur, delictorumque ut merear veniam, et mihi ut detur triumphus à Deo de inimicis visibilibus et invisibilibus, me tota devotione Deo commando, ejusque genitrici perpetuae virginis Mariae ceterisque sanctis omnibus me devote vovens committo ut ab ipsis merear adjuvari in coelesti regno: cuius gloriosae genitricis virginis Mariæ domus, seu ecclesia fundata esse dignoscitur à patribus antiquis in urbe Lucensi provincia Galleciae sanctorum reliquiis altaribusque copiosis misericorde decorata, ac à praedecessoribus meis glorioissimis regibus venerabiliter honorata, ac de manib[us] saracenorū abstracta, et in propii honoris decus restaurata, et munitione et populo renovata. Huic ecclesiae S. Mariæ Lucense *

sedis post peractam victoriam de inimicis, Mahamat videlicet inferempto, ac regni mei solo Oveto firmato: sequens principum priorum vestigia, pristinam restituo functionem ab antiquis principibus eidem ecclesiae Lucensi condonatam; ac de meis facultatibus, seu haereditatibus, quas abstuli, jumente Deo, ab ismaelitarum jure, proprio gladio, eamdem sedem, seu ecclesiam ditare studui, ac restitui, quod fuerat ante possesum à rectoribus ejusdem ecclesiae, id est, à venerabilissimo Nitigio, qui archiepiscopatum primus in eadem tenuit urbem plurimis annis, temporibus Theodomiri regis: similiter etiam, et à gloriose viro Odoario ejusdem sedis archiepiscopo, et à ceteris videlicet, episcopis sunt possesae tricensi, et centenis annis. Has itaque ego Adefonsus rex haereditales, castra, monasteria, ecclesias, villas, quae à saracenis fuerant destructae, et ab jam praefata ecclesia abstractae, et à me sunt, auxiliante Deo, vindicatae, vobis domino Froylano episcopo, et vestrae ecclesiae S. Mariae Lucense sedis dono et restituo pro animae meae remedio, ac ex mea familia vobis populationem concedo, ut habeatis, possideatisque jure perpetuo vos, vestrique sequaces, in eadem ecclesia Lucensi Deo servientes. Sunt autem ipse haereditates, seu possessiones in provincia Galleiae dispersae. In primis est illud castrum antiquum vocatum S. Christina, quod abstuli à saracenis, cum ecclesia in eodem fundata inter territorio Lemabus et Sarriae sub urbe Lucensi per suis terminis antiquis, id est, per monte Moroso: et deinde deducitur in illas cortinas, donec recta linea per summitatem montis devenit, in arroyo Veucello, et defluit per Comballem in flumine Humano usque ad portum de Godon vetera, ascenditque per ipso serrapio montis Spinose usque ad verticem ipsius montis. In directa linea per Cacumen montis, donec venit in arroyo de Piellas, defluitque in Cabeyo flumine pertransitque flamen per ipsas Lagenas medianas, concludens ei longo usque in campo Longorio; et concludens in directo per ipsas Lagenas demergitur in flumine Humano, et ascendit per ipso arroyo montis mediano per

ipsos escoupos usque in illas cortinas, concludens montis Morosi. Totum et integrum vobis dono et concedo, tam cultum, terras, montes, silvas, pinares, aquas, veegas, molandinorum, sessiones, cum suo canto sine omnia calumniae regiae vocis: et quidquid foris invenire potueritis ab antiquo debitum ipsius ecclesiae S. Christinae, id est, terras, possessiones, ecclesias illi subditas, villas et castrum S. Eolalie, cum ipsa ecclesia Unicenae vallis, vobis consigno et confirmo. Concedo et dono pro animae meae remedio ad ipsam sedem Lucesem aliun monasterium S. Stephani, et Ss. Petri et Pauli in finibus territorii Lemabus, quod est fundatum valle vocitata Atanae per declivium montis Gerbarii Ripa Minei: quod monasterium in primis de Escalido Rure venerabilis Odoarius sedis praefatae episcopus apprehendit, ac propria familia radicavit. Sed destructum postea ab ismaelitis ego Adefonsus rex restauratam S. Mariae restituo per suis terminis primis, id est, per ipsa strata publica, quae discurrit ad portum Palumbariae, indeque deducitur ad ipsas Mamulas, ubi oritur arroyo quem dicant Sicum; proceditque inde in Aceveto, et perducitur per eodem arroyo in flumine Quenza vocitato, et pro ipso flumine in directum intrat in Mineo ad portum Maurolio, et inde recta linea pro medio fiumine Mineo, cum suas Piscarias integras et Molandinis suis concludens mediates fluminis usque in arroyo Lusini Froylani vocatum, concludens ipsas piscarias integras, inde per ipso arroyo Froylani, cum suo villare integro, usque in strata publica, quae provehit ad portum Palumbarii includens. Totum et integrum vobis, gloria virgo Maria, restituo, concedo, atque condono quidquid infra istos continentur terminos, tam cultum quam incultum, montes, valles, terras, silvas, aquas, villares cultos et incultos, tam et ipsos villares de Cervaria, quam et ceteros totius vallis Atanae; quos ex nostra familia populamus nominibus, Maure, Matet, Sagatho, Rairicho, Froylano, Salamiro, cum filiis et uxoribus suis, ut habeant, et possideant habitantes in Lucensi ecclesia S.

Mariae jure perpetuo, cum ecclesia S. Joannis de Parata cum hominibus ibi habitantes; tam ipsos nostrae familiae homines, quam et supervenientes, tam ex advenis, quam ex proselytis terrae comitatus, seu regiae familie ibi commorantes, sine omni calumnia regiae vocis, et sine omni servizio, et censu fisci regis, vobis eos condonamus, ut nullam nobis reddant censuram, seu servitutem ab hodierna die; sed sint liberi, et absoluti à parte regis homines in eodem commorantes, cauto, et vobis et habitatoribus S. Mariae Lucensis sedis reddant obsequia legitima, et censuram vestrae haereditatis, prout vobis placuerit medietatem, tam praesentes, quam subsequentes, secundum ecclesiasticam familiam, post nos et vos confirmati. Villas etiam et ecclesias, seu haereditates pertinentes ab eodem monasterium S. Stephani vobis condonamus atque concedimus ubicumque eas per provincias inveneritis per veritatem ab integro: id est, in primis ecclesia S. Petri de Corvasiam vobis restituimus cum suo villare ab integro de gyro in gyro cum ipsa villa de Corvasia ab integro cum suis praestationibus, sicut jacet per suis terminis antiquis, et eam obtinuit imprimis dominus Odoarius episcopus, et est modo destructa. Item vobis concedimus villare, ubi fundata est ecclesia S. Marinae et S. Mametis ab integro cum sua ecclesia in finibus territorii Liciniani inter arroyo Quenza vocato, et concludens per strata de Castellon, et inde vadit à villa Evolati, ubi dicunt Ortogi, et exit per arroyo quod discurrit circa illud castrum, et mergitur in Quenza, et ipsum castrum integrum cum edificiis et parietibus cunctis vobis confirmamus. Item vobis restituo ecclesiam S. Mariae de Quinti, quae sita est in finibus territorii Assue sub Lucensi urbe prope Ribulo Bubale ab integro, cum suis haereditibus et praestationibus, cunctis vobis confirmo. Villam etiam quam vocant Supini, et est ubi ab antiquo ecclesia S. Michaelis constructa in proprio haereditamento, et ecclesia S. Stephani prope ecclesiam S. Marie de Quinti, vobis restituo, atque confirmo. Concedo etiam vobis duas villas in eodem territorio

Assue propè Aqualote, et est ibi ecclesia S. Mariae fundata, quam adquisierunt principes per veritatem causa homicidii, vobis eas confirmo. Item aliud villare in territorio Saviniano sub urbe Lucensi, ubi fundata est ecclesia S. Georgii in litore Sardinaria montis Vulturaria ab integro. Vobis confirmo ecclesias omnes in eodem territorio Saviniano, quas prehendit dominus Odoarius episcopus imprimis, tam destructas quam reedificatas similiter vobis restituo, atque concedo, cum omni sua censura canonicali, et pro haereditate, seu possessione legitima. Ecclesiam S. Juliani de Ageredo, et ecclesiam S. Mariae de Renosinde seu ecclesiam S. Caeciliae, et ecclesiam S. Eolaliae de Licinio, cum ecclesia S. Joannis de Botilanae, vobis condonamus et confirmamus ab integro, cum suis haereditatibus et omnia ad easdem pertinentia et monasterium S. Stephani vobis restituo, concedo, confirmo et condono jure perpetuo, ut teneatis et possideatis. Concedo vobis in territorio Verosino prope rivulum Sile juxta castrum vocitatum Francos aliud monasterium ab antiquo dictum S. Mariae de Amandi, quod peccato impediente, destructum est ab ismaelitis, et à me reedificatum, auxiliante Deo, cum omnibus suis terminis antiquis, et haereditatibus, et ecclesiis, et villulis vobis condono, confirmo, et concedo, pro animae meae remedio. ¶ Adjicimus vero in hoc nostro privilegio scripturae, auctoritate etiam sedis apostolicae S. Petri communitus, necnon sanctorum canonum fretus auxilio: ubi nobis permittitur ut sedes seu ecclesias ab incredulis destructas ad tutiora, seu utiliora loca transmutari debeamus, ne deleatur omnino christianitatis nomen. ¶ Ideo ego Adefonsus jam praefatus rex, quia peccato impediente sedes metropolitana Bracarae à pagabis est destructa, et ad nihilum omniō redacta est sine populo, et muro, solo tenus postrata, visum est etiam rectum mihi, et omnibus pontificibus seu magnatis totius Gallaeciae, ut honorem et omnem ecclesiastici ordinis decus quem ipsa claruerat Brachara, ad Lucensem transferre ecclesiam, quae illibata steterat tempore persecutionis; et sicut in tem-

pore pacis, in diebus videlicet Theudemiri, seu Ranemiri, jam electione omnium magnatum ejusdem provinciae, prae-
sulatum acceperat summum; ita ab hodierno die, totius Galle-
ciae, seu Portugalensi provinciae sumnum suscipiat prae-
sulatum, et curam agat animarum, ac ceterarum urbium prae-
sit præsulibus, vice Bracharensis ecclesiae S. Mariae ne Be-
nédictio et fides catholica, seu ordo ecclesiasticus evacuetur,
et ad nos superni regis respiciat irae vindictam. Si quis
autem potens rex, aut impotens gentis meac, aut extraneae,
aut quaelibet persona judicialis, aut pontificalis hunc meum
factum, sive donatum seu testamentum disrumpere qualibet
instigatione maligna voluerit, primitus iram Dei incurrat,
et nisi statim poenitentia acta, melioraverit, et quod dis-
trupit, judiciali sententia S. Mariae in duplo, aut in triplo
non restituerit, morte perpetua moriatur, et in ultima ju-
dicii die sit anathema maranata; et in praesenti vita in Fis-
co regis coactus bina, aut trina auri exolsvat talenta. Fa-
cta series testamenti die quod erit kalendas januarias era
DCCCLXXVIII.

Ego Adefonsus jam præfatus rex hanc seriem testa-
menti manu mea propria roboro, ac illustrationis roboro et
confirmo. Sub pondus timoris domini Adalulfus episcopus. Sub
Christi nomine Suarius Dumiense sedis episcopus. Sub Chris-
ti nomine Fortis Astoricensis episcopus sedis. Vimaria comes
conf. Betoti comes conf. Adulfus presbyter conf. Turdena-
tus presbyter conf. Ermegildus comes conf. Odoarius comes
conf. Gundemarus presbyter conf. Teulfas presbyter conf.
Sunla diaconus conf. Sisnandus diaconus conf. Ordonius dia-
conus conf. Astrulhus clericus conf. Armentarius diaconus
conf. Odoarius clericus conf. Pelagius clericus conf. Rane-
mirus clericus conf. Qui praesentes fuerunt. Pelagius tes-
tis. Velasco testis. Sisverto testis. Petro testis. Aspicio tes-
tis. Astrulfo testis. Suario testis. Ruberico testis. Petrus
clericus.

NOTA.

Lo mismo sucede con esta escritura que con la del
año 832, como que se copió en el becerro de Lugo por
una misma persona en tiempos en que ya se creía que
los reyes no habían podido hacer lo que se contenía en
ella sino en virtud de concesiones pontificias.

El sentido de la escritura presente pide que se re-
pute añadida toda la cláusula puesta entre señales con le-
tra bastardilla; de manera que después de la última pala-
bra *remedio* del punto anterior, prosiga: *Ideo ego Adefonsus.*

Así dejará de ser superfluo, y casi contradictorio en
parte, lo que dice mas adelante de que dispone la tra-
lación de la dignidad metropolitana de Braga á Lugo
para que no falte la bendicion de la fe católica y del
orden eclesiástico, y la ira del rey celestial no caiga
sobre el de la tierra.

La cláusula intercalada es contraria tambien en parte
á la otra en que dice que quiere restaurar en Lugo lo
que se había hecho en tiempos de paz reinando Teodo-
miro, pues en sus días Lugo había sido metropolitana
por voluntad de todos los magnates de la provincia; es
decir, que el rey Teodomiro había tomado esta resolución
con acuerdo de los magnates, sin que interviniera para
nada la potestad romana.

Núm. 13.

*Confirmacion de la union del obispado de Iria al
de Santiago por el rey Alonso tercero en 18 de
junio de 866.*

Esp. Sag. tom. XIX. Apénd. pág. 336.

Patri Athaulfo episcopo Adefonsus rex. Per hanc nos-
tram iussuinem concedimus et damus, et confirmamus tibi san-
ctissimum locum patroni nostri S. Jacobi apostoli cum omnibus

quae ante dudum ad ipsum locum pertinuerunt vel pertinent, quae antecessores nostri ibidem affirmaverunt, vel nos ipsi fecimus per *ordinationem genitoris nostri*, quae omnia scriptis firmavimus. Adicimus etiam vobis sedem Hiriensem ubi est ecclasia beatae Eulaliae virginis cum omni plebe quae de ipsa fuerunt vel sunt ratione, quemadmodum illud habuerunt antecessores vestri dominus *Theodomirus*, et dominus *Athaulfus* episcopus, seu etiam dioecesem quam, sicut hic in concilio notamus vel deliberamus, habuistis; ita ut omnia vigiliter et firmiter regatis, et mala vitia extirpetis, et pro nobis orationem faciatis. Quod si quis vobis vel in modo conturbaverit, aut ipsam plebem absque vestra voluntate sibi adjungere voluerit, aut illos male operantes sicut hucusque fecerunt, non correxerit, statim illud nobis per vestrum nuntium, et scriptum notum faciatis, ut qui adversarius de justitia fuerit, illud accipiat quod in concilio dignus est accipere. Pro nobis more solito orare non deficiatis cum omni congregatione vestra. Notum die XIII. kal. julii, era DCCCCIII. Adepnous rex confirmo.

NOTA.

De esta escritura resulta que los reyes antecesores de Alonso tercero habian unido la iglesia catedral de Iria á la nuevamente creada de Compostela. Con efecto Enrique Florez, tratando de ello en el tom. XIX de la *España Sagrada*, prueba que habiéndose descubierto antes del año 814 el cuerpo de Santiago el mayor, hizo dicha union el rey Alonso segundo, donando el lugar de Santiago al obispo Teodomiro que se cita en esta escritura, y lo fué en Iria desde principios del siglo nono hasta 843.

Despues lo fué Ataulfo primero hasta 851, y éste es el que se cita en esta escritura tambien para decir que el rey Ordoño primero le habia confirmado la donacion de Compostela y union de la sede Iriense, que es lo mismo que ahora su hijo Alonso tercero concede al obispo Ataulfo segundo, y lo mismo que volvió á confirmar en

887 en favor del obispo Sisnando, sucesor de dicho Ataulfo segundo, como consta de otra escritura de este apéndice.

Con esto se convence que los reyes entonces trasladaban por sí mismos las catedrales.

Núm. 14.

Aggregacion de varios territorios al obispado de Mondoñedo por el rey Alonso tercero en 28 de agosto de 887 para compensacion del territorio de Asturias que habia dado al de Oviedo.

Esp. Sag. tom. XVIII. Apénd. IV.

In Dei nomine. Ego Adepnous, totius Hispaniae imperator, qui licet indignè, vocitor *catholicus*, tibi *Sabarico* episcopo salutem. Mihi et omnibus Hispaniae principibus sati notum est propter saracenorum persecutionem te à sede tua discessisse, et sedem in loco qui *Mindunietum* vocatur, fundasse, me concedente, et corroborante. Quapropter concedimus tibi et successoribus tuis dioecesim illam quae vocatur *Trasancos*, et *Besancos*, et *Prucios*, cum omnibus terminis suis procedentibus usque ad aquam de Junqueras. Insuper addimus tibi illas ecclesias de Salagia per aquam de discessu usque ad montem qui vocatur *Neni*; et haec supradicta tibi confirmamus propter dioecesim de Asturias, quam Ovetensi sedi praebuimus: et deinceps de nostro jure et dominio omnium hominum radimus, ut habeas tu et successores tui in integrum. Si quis tamen hujus scripturæ nostræ seriem infringere conatus fuerit, excommunicationis crimen incurrat. Insuper centum auri talenta coactus exolvat præsuli ejusdem sedis Minduniensis. Facta cartula V. kalend. septembbris, era DCCCCV. Adepnous Dei dextera erectus princeps hanc cartulam testamenti à nobis factam conf. Sub Christi nomine Felemirus Eps. conf. Sub Xpti. nomine Naustus Eps. conf. Sub Xpti. nomine Athaulfus episcopus conf. Didacus presbyter testis. Puricelus testis. Argiricus, fi-

*